Šurfuose Nr.5-6, kastuose Medininkų Š dalyje, į P nuo dabartinių kapinių, kultūrinio sluoksnio storis 50 cm. Čia rasta pavienių XVII-XVIII a. puodų fragmentų.

Šurfas Nr.7 kastas tarp pilies Š sienos ir senojo kelio į Minską, 30 m atstumu nuo jo, spėjamoje gyvenvietėje. Kultūrinio sluoksnio storis čia siekia 1,2 m. Radiniai aptikti tik viršutiniame pilkos žemės sluoksnyje. Tai XVII a. karnizinio koklio, puošto augaliniu ornamentu, dengto žalia glazūra, dalis, to paties laiko puodų fragmentai.

Šurfas Nr.8 iškastas į ŠR nuo dabartinės mokyklos. Kultūrinio sluoksnio storis jame siekia 40 cm. Šurfe rasti keli XVIII-XIX a. puodų fragmentai.

Kęstutis Katalynas

Žvalgomieji archeologiniai tyrimai Vilniuje, Kalnų parko rajone

Iki 1994 m. buvo tyrinėta tik P, V ir centrinė Kalnų parko dalys, todėl iki šiol neaišku, kiek tęsėsi čia buvusios Kreivosios pilies papiliai bei kada jie susiformavo. 1994 m. buvo žvalgytos šalia Olandų gatvės esančios kalvos - kai kurių autorių nuomone, tai esą bevardis piliakalnis ir žvalgakalnis. Nustatyta, kad abi kalvos neturi nei išorinių piliakalnių požymių, nei kultūrinio sluoksnio, todėl nelaikytinos archeologijos paminklais.

Tęsiant šiuos darbus, 1995 m. Stalo kalno V ir P pakraščiuose buvo iškasti 3 žvalgomieji šurfai; tyrinėtas bendras 12 m^2 plotas. Pirmieji šurfai buvo aikštelės V pakraštyje. Šurfe Nr.1 po velėna buvusiame dirvožemyje aptiktos dvi žiestų puodų šukės, datuojamos XIII-XIV a. ir XVII a., 25 cm gylyje šurfe prasidėjo nejudintas smėlis. Šurfe Nr.2 iki 1-1,35 m gylio buvo maišyto smėlio sluoksnis su smulkiais žiestos keramikos fragmentais, juostinio žiedo dalimi. Radiniai patekę iš suardyto kultūrinio sluoksnio. 1-1,1 m gylyje šurfo R dalyje prasidėjo tamsiai pilkas kultūrinis sluoksnis, jo paviršius nuolaidėjo į V, Stalo kalno šlaito link. Šio sluoksnio storis 30-50 cm. Jame aptikta smulkių žiestos keramikos fragmentų, datuojamų XIV a. Be to, abiejuose minėtuose horizontuose aptiktos dvi titnago

nuoskalos ir skaldytinio dalis, čia patekę atsitiktinai. 1,3-1,85 m gylyje prasidėjo nejudintas smėlis. Stalo kalno P pakraštyje kastame šurfe Nr.3 kultūrinio sluoksnio ar radinių neaptikta.

Šurfe Nr.2 aptiktas kultūrinis sluoksnis susidaręs Kreivosios pilies papilyje. Šis archeologijos paminklų kompleksas egzistavo iki pilies sunaikinimo 1390 m. Tikslios komplekso R ir Š ribos nežinomos, todėl šios teritorijos žvalgomieji tyrimai bus tęsiami.

Albinas Kuncevičius

Senųjų Trakų piliavietės tyrinėjimai 1994 ir 1995 metais

VU AK 1994-1995 m. tyrinėjo Senųjų Trakų piliavietę. Senųjų Trakų piliavietė yra to paties pavadinimo gyvenvietėje, apie 4 km į PR nuo dabartinio Trakų miesto. Tai neaukšta kalva, kurios viršuje yra beveik keturkampė apie 150x140 m dydžio, gana lygi aikštelė. Ją iš visų pusių supa apie 35-40 m pločio ir iki 6-8 m gylio griovys, kuris R pusėje pereina į tvenkinį-ežerėlį. Piliavietės aikštelė dar visai neseniai buvo užstatyta įvairiais ūkiniais pastatais. Šiuo metu jos ŠV kampe stovi mūrinė bažnyčia (pirmoji bažnyčia šioje vietoje pastatyta apie 1405 m., vėliau kelis kartus perstatyta, dabartinė - neogotikinė bažnyčia baigta statyti 1899 m.) ir buvę vienuolyno pastatai (vienuolynas šioje vietoje įkurtas taip pat XV a. pradžioje, dabartinis pastatas statytas maždaug XVIII a. antroje pusėje) (pav.22).

Trakų vardas kildinamas iš žodžio "trakas", reiškiančio miške iškirstą vietą, skynimą. Senieji Trakai daugelį amžių laikyti vienu iš svarbiausių Lietuvos valstybės centrų. Lietuvos metraštis kalba, kad čia kurį laiką buvusi Lietuvos sostinė po to, kai Gediminas perkėlė sostinę iš Kernavės. Kiek vėliau iš Senųjų Trakų sostinė buvusi perkelta į Vilnių. Senuosiuose Trakuose gyveno Kęstutis ir Birutė, čia jiems gimė Vytautas (apie 1350 m.). Senųjų Trakų pilis buvo mūrinė. Tai patvirtina 1378-1392 m. "Rusų miestų sąrašas", kur sakoma, kad "Senieji Trakai - mūriniai". Kada buvo